

Духовна Гідність у Часи Хаосу.

Заглиблюючись у таємницю свого життя, відверто можемо ствердити, що ніхто не зможе до кінця збагнути, з якою метою Господь дає нам ті чи інші обставини життя. Отже, **життя кожного з нас завжди залишається тайною**. Однак нічого в житті не стається випадково, **Господь – Той, хто дає нам жити в тих чи інших життєвих обставинах**. Тому потрібно найперше змінювати себе, а не обставини, на які, як правило ми не маємо впливу. Христос постійно кличе всіх нас, аби йшли за Ним там де ми є. Хто відповідає на цей поклик, зобов'язується, своєю чергою, провадити своє життя згідно з ідеалом, який бачить в особі Христа. Ми християни зобов'язані наслідувати Христа в дуже особливий спосіб, вдивляючись у Нього і намагаючись перенести на себе всі риси Його особи. Особливо уподібнитися до Нього в любові до інших. Тоді Христос немовби стає видимим у християнах.

Варто підкреслити, що ми, маємо повсякчасно пам'ятати, що **Бог довіряє нам свідчити про Себе**, свідчити саме в тих життєвих ситуаціях, де Він нас поставив. Нічого не стається випадково, ця пандемія і цей хаос що тепер ми маємо, вони також не є випадкові. Господь стоїть за кожною подією в нашому житті і все що діється, діється з любові Бога до нас. Хоч ми дуже короткозорі і цього не можемо побачити. Господь у своєму Промислі все влаштовує якнайкраще для спасіння кожної людської особи. Обставини і місце, де ми перебуваємо, є ідеальними для нашого освячення і спасіння. Де найважче по-людськи, там найлегше стати святим. Саме тому нам треба дотримуватися традиції Святих Отців, яка каже: «Спасай себе, і тисячі навколо тебе спасуться». Переображуючись й освячуючись, ми дістаємо змогу допомагати тисячам навколо нас. Інші, дивлячись на нас і на наше життя, будуть відкривати для себе Бога, і ми своїм життям зможемо провадити найкращу місію і «світити» іншим, своєю святістю вказувати іншим людям на Господа. Так, як радіоактивний метал зі своєї природи випромінює радіоактивне проміння, так людина зі своєї суті, переображеної в Бозі, випромінює Божу присутність.

Блаженний Папа Іван Павло II казав, що Церква тепер потребує у світі не так вчителів, як свідків. Бог потребує своїх свідків. А хто може бути свідком у суді? Той, хто бачив, хто був свідком чогось. Тому **особа може лише тоді бути свідком, коли має свій досвід Бога**. А якщо ми не маємо свого досвіду Бога і проповідуємо про Нього, то ми – брехуни. І це стосується кожного християнина. Тим більше коли ми говоримо про одне, живемо іншим; взяли на себе обов'язок бути світлом, а ним не є, виправдовуючи себе тим, що тепер так жити неможливо. І цим самим, не ставши синами світла, стаємо, самі того не усвідомлюючи, синами темряви.

Один із ранніх Отців Церкви, святий Іринеї Ліонський, каже, що кожна людина покликана бути сіянням Божої слави. **Бог кличе всіх нас, що б ми стали Його іконою**, саме в цих обставинах де ми живемо, відображали Його у своїй особі. Один з Отців пустелі каже: «Хто бачив брата свого, той бачив Бога». Наша місія бути такими, щоб люди, поглянувши на нас, зустрічалися з відблиском Божої слави. А пізнавши нас, відкривали для себе образ Божий. Пригадується мені історія про мовчазну проповідь старця і учня. Старець каже: «Йдемо сьогодні в місто проповідувати». Йшли вони містом, зайшли в одне місце, друге, йшли, говорили. Вертаються назад, тоді учень питає: «Коли вже будемо проповідувати?». А старець також запитав: «А ми до того часу що робили?». І це сутність християнина: він не є нейтральним, як ми деколи собі уявляємо, він або проповідує Христа, свідчить, або не проповідує.

Один успішний бізнесмен-банкiр, який свого часу, хоча і був вихований у побожній родині, але відрікся віри і став комуністом заради кар'єри в колишній Югославії, подорожуючи літаком до Індії, пережив зустріч з Матір'ю Терезою, яка була його сусідкою в часі польоту. Вона його не наvertsала, не наводила жодних аргументів, не переконувала. Лише перед тим як вийти з літака, сказала йому одну-єдину фразу: «Ви мусите знати. Бог вас дуже любить». Ця проста фраза в один момент перетворила войовничого атеїста на ревного католика, який до сьогодні не соромиться давати свідчення про Христа при кожній нагоді. Будь-хто міг би сказати для того чоловіка, що Бог його любить. Але це не мало б того ефекту. Мати Тереза, променіючи Божою любов'ю, могла сказати це слово так, що сила Божа могла достукатися до затверділого серця. Як казав, вже згадуваний, святий Іринеї Ліонський, ніхто не може піти за Богом, поки не побачить в очах іншого сіяння Царства Божого. Можемо говорити дуже гарно про ті чи інші речі, але в нас кажуть: краще раз побачити, ніж сім раз почути.

Містерія християнського життя привідкривається нам у біблійній розповіді про Марту і Марію (див. Лк. 10, 38-42): Марта клопоталася багато, а Марія вибрала частку, яка не відійметься від неї. Але я маю глибоке переконання, що Марія згодом могла клопотатися ще більше, ніж Марта. Чому? Бо Марта на початку клопоталася, робила те, що вважала за потрібне. А Марія сиділа біля ніг Христа, вслухалася, що Бог від неї потребує, що Бог хоче їй сказати, що Бог їй хоче доручити, що вона мала б робити. Християнин, образно кажучи, «продає» все, що має і ким він є, «сидить» у ніг Господа, аби посідати скарб, безцінну перлину, і купити поле, де міститься правдиве багатство – Христос. Саме тоді, позбувшись усього, вона в Бозі посідає все. Отже, Господь кличе не до якоїсь праці: активність християнина мала б впливати з його споглядання Христа. Тому мета життя християнина залишається тою самою в будь-яких обставинах життя, а саме у внутрішньому наближенні до Бога. Будь-яка правдива поведінка в час хаосу і перемін є наслідком глибокого духовного

життя. Для мене яскравим прикладом є сестри Матері Терези з Калькутти, які для нас класично є представниками «соціальних працівників», котрі багато працюють з бідними. Але мало знаємо про те, що ці сестри проводять щодня у молитві щонайменше 5 годин. І цей час у молитві дає їм силу пізнавати, чого Бог від них хоче, бо особа без молитви не здатна до ефективного активного служіння. Коли шукаємо найперше Царства Небесного, все інше доповнюється і вирішується. Коли шукаємо Бога і Його волі, то бачимо, де Бог хоче провадити кожного з нас до спасення. Життя особи ніколи не може бути закостенілим. Воно завжди чутливе на потреби Церкви, суспільства. Але щоб бути чутливими, треба бути в Бозі.

Мені раніше було незрозуміло, чому ми молимося, наприклад, «за Богом бережений народ наш, все військо, правління...». У якийсь момент, роздумуючи над цим, усвідомив, що, коли стаються різні розрухи, люди «набувають» здатності чинити страхітливі речі. Наприклад, Гессе, керівник концтабору в Освенцімі, який знищив мільйони людей, свого часу мав стати священиком. Бачимо, як певні обставини змінюють людське життя. Це, звичайно, не знімає з кожного моральної відповідальності, але певні обставини змінюють людину. Але і людина теж впливає на обставини, освячує, перемінює, переображує їх. **Бог кличе кожного з нас, аби ми своїм життям у Бозі, своєю присутністю в цьому світі освячували світ, особливо в часі хаосу і непевності.**

Християнське життя – це не багато знати – це тим, що знаєш, жити. Тому апостоли, оскільки вони повірили й почали цим жити, могли бути ефективними благовісниками. Християнство – це не одна з чергових релігій, це життя в Христі, це не стосунки: Бог там, а я тут. Це те, що ми живемо в Бозі і Бога являємо. І в перших віках християнства люди були шоковані іншістю християн. Згадаймо, що біблійні вирази, якими означають святість, – гебрейське «кадош» та грецьке «гагіос», – насамперед означають інакшість, відмінність від цього світу, відмінність від його грішної ситуації, в якій він існує після гріхопадіння. Про це говорить нам і приклад святого Пахомія. Він був римським воїном. Приїхавши якось до одного села, відразу побачив, що там щось не те, щось інакше. Відразу спитав, що то за люди. Вони були християнами. Це і спричинилося до його навернення.

Отож, повертаючись до нашого питання, чому Бог дає нам ті чи інші обставини непевності, хаосу і перемін, можемо лише зазначити, що то Він стоїть за цим всім, і це тайна. Проте кожен покликаний Богом брати участь у цій тайні. Можна дуже глибоко аналізувати обставини, мотиви, причини, проте за тим всім стоїть Бог. Ми лише можемо констатувати факт, що **життя кожного з нас має стати своєрідним Божоявленням і явленням Царства Божого, і вказувати іншим цей правдивий образ буття кожної людини. Із цього, без сумніву, випливає головне завдання кожного з нас – вказувати своїм життям, що значить бути християнином в будь-яких обставинах.**